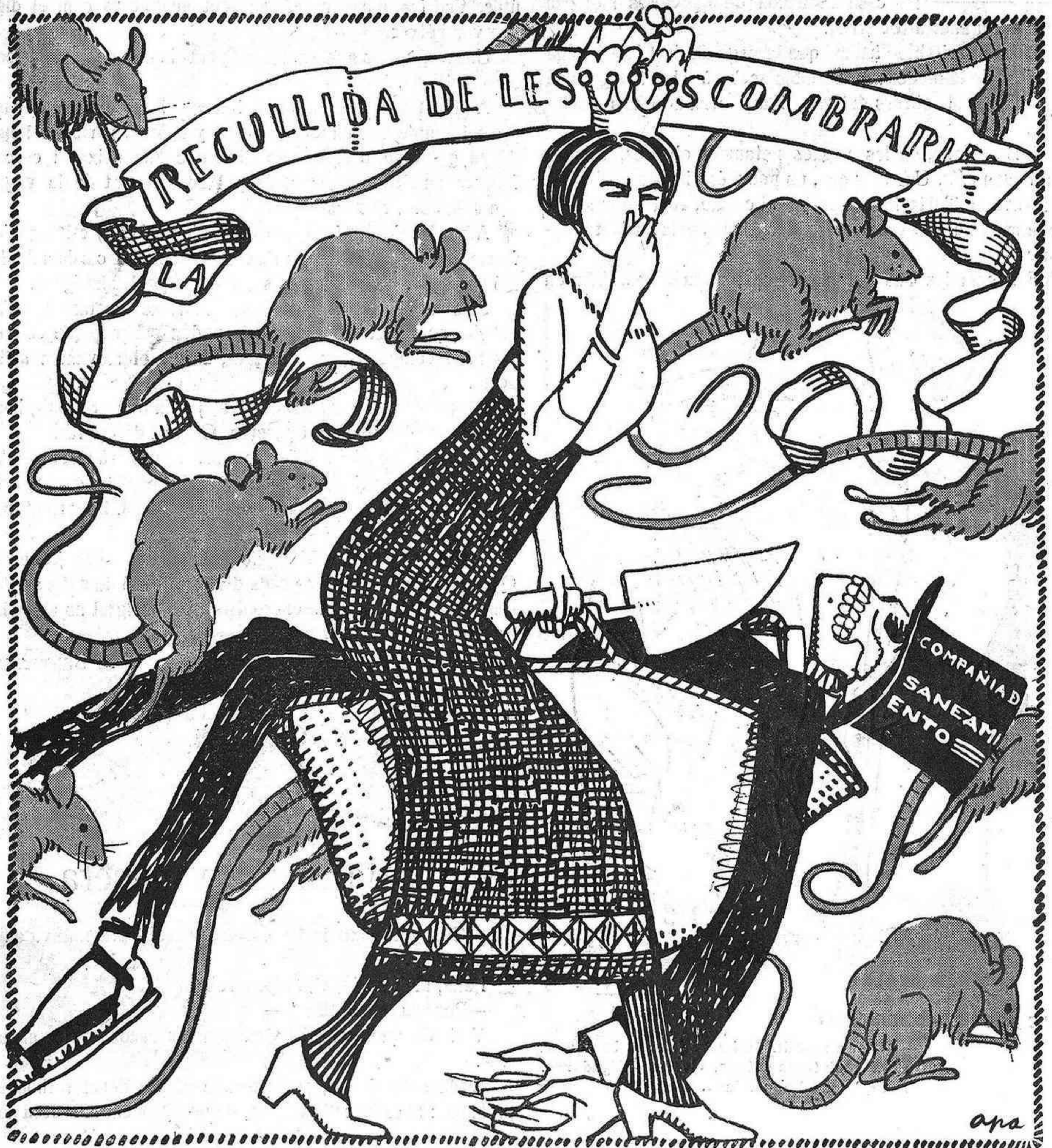


# L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

BARCELONA, 14 D'AGOST DE 1913  
Núm. 1807 — ANY XXXV



PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT  
10 cèntims — Atrassats: 20

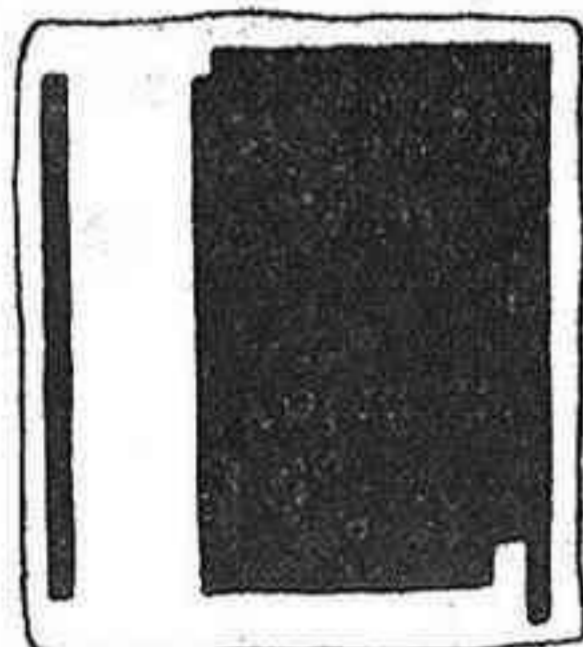


EL SERVEI HIGIENIC

—Ja pot ben dormir tranquil.



## DE LA VAGA



A temensa a la vaga general s'ha esvait. Aquells pobres menestrals timorats, que començaren a fer provisió de patates, arròs i fideus, llard i sabó per a rentar la roba a casa mateix i no tenir que obrir la porta ni a la bugadera, han fet un trist paper. Ara's troben amb la casa obstruïda de queviures i el pas

franc per a anar a tot arreu.

És una veritable llàstima que la vaga de l'art fabril tinga d'acabar de la manera que sembla acabarà. Hauria sigut una victòria per als obrers del ram, i ara semblarà una pasturada.

A Barcelona, en les vagues netament obreres, sempre s'hi fiquen *ells*. Uns *ells* que, un poc més visibles que'ls que esperava en Tartarín a la porta del casino, són, no obstant, de la mateixa manera pertorbadors, impersonals i fantasmagòrics.

Fan com les aus del mal temps; no més apareixen en



### ELS NOUS ESCOMBRIAIRES

—Per a recollir la bassa ja'm va be aquest vestit amb tants botons, civelles i lligadures. Però, i per a llençar-la?...

hores de revolta obrera, quan ningú els demana i quan més quiets tindrien d'estar, per a no perjudicar als que nomenen companys d'esclavatge.

Dubtem molt que ells mateixos sàpiguen lo que's proposen. Alguns ens semblen senzillament aficionats a l'oratoria violenta, que aprofiten l'ocasió per a cridar i gesticular damunt d'un escenari. Altres pot ser portin un ideal; però, en tot cas, no tenen altra cosa que l'ideal. Tenir un ideal no és pas res. Un ideal se compra per cinc cèntims en qualsevol kiosc. S'adopta el del primer periòdic que ve a mà, i ja no cal sinó predicar-lo amb les mateixes frases i amb un poc més de desconeixement. Per això, si tots els ideals són respectables, no poden ésser-ho de cap manera aquests propagadors improvisats i esbogerrats que, per a ésser homes útils, tindrien d'haver permanescut analfabets com el dia que van néixer.

Una vaga, per a marxar seriament, hauria de sostenir-se sense mítings.

Així es tancarà la porta als intrusos i no's donarà el cas curiosíssim de que un que no pertany a l'ofici parlés en nom de sa germana, o de que un altre que l'ha deixat i cerca feina en un altre ram abogué pel sosteniment de la vaga dels teixidors, fins a la mort.

Ademés, s'evitaria aquest estat d'opinió col·lectiva que's forma sempre en les multituds, completament oposada a l'opinió particular de cada un dels individus que les integren.

Sols les juntes formades pels mateixos vaguistes, sols aquells que pertanyen al gremi, poden saber lo que convé als seus companys, i, per lo tant, dirigir el moviment amb acert.

Els altres que per solidaritat s'ajuntin a la protesta, han de mantenir-se en actitud passiva. Callar i deixar fer.

Sols així la serietat dels proletaris no restarà en entredit.

Perque lo tristíssim, aquesta vegada, ha sigut que, tenint tota la raó els nostres obrers de l'art fabril, ha arribat un moment que semblava que no'n tenien.

Això pot servir-los-hi de lliçó per a una altra jornada. Quan se defensa el pa de cada dia és qüestió de defensar-lo seriament, tal com ho fa el cronista avui, malgrat no estar-hi acostumat.

P. BERTRANA



## De la mateixa manera

—Còm està això de les escombraries?—preguntava ahir a una criada.

I ella, molt seria, va respondre'm:

—Per ara, anem tirant.—

Volia dir que, per ara, va tirant les escombraries al carrer.

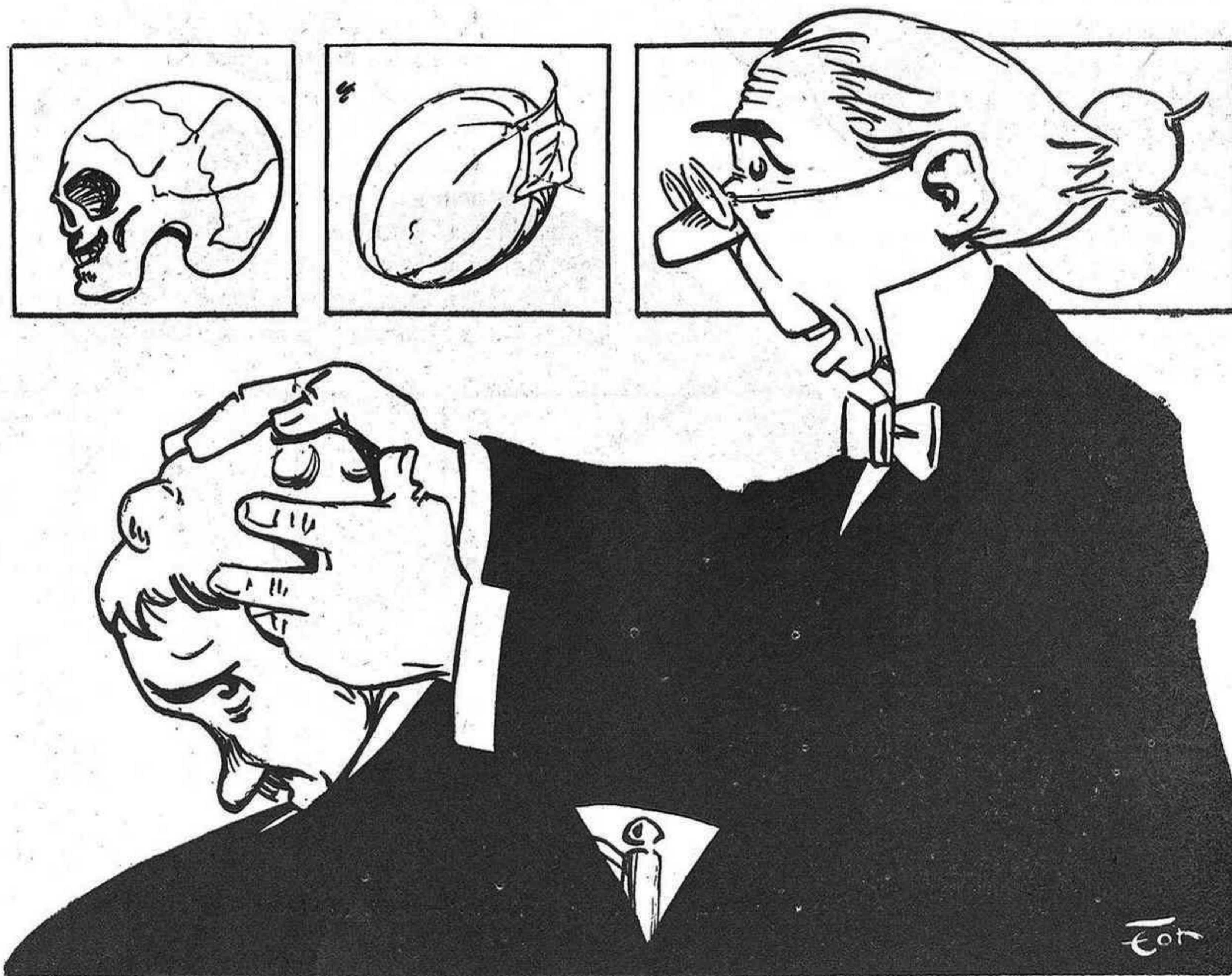
Es la solució que, provisionalment, ha donat tothom al problema: recollir cada vespre, en una galleda, la brossa do-



GENT FLORALESCA

L'acaparador de premis

DI'AROL



EL FRENOLEG

—Carai! Si no és la testa d'en García Jalón, s'hi acosta forsa

mèstica que durant el dia s'ha fet, i, abans de que's tanqui la porta de l'escala, cap al carrer falten escombraries.

Què volen, doncs, que facin els barcelonins, al veure que'ls regidors, en lloc d'anar directament a la resolució del conflicte, s'entretenen fent discursos, parlant de Berlín i de Bruseles, i explicant-nos com s'engreixen els porcs?...

No hi hà que donar-hi voltes. Pel gros públic, l'aspecte més interessant de la qüestió és la recollida domiciliaria.

Per bé que s'expliquin els concejals, per eloqüents que's mostrin i per sumes i restes que facin a la piçarra del Saló de Cent, cap d'ells serà capaç de fer entendre als barcelonins que lo que abans els escombriaires feien de franc no ho pugui fer ara una «Societat de Sanejament» que cobra de la ciutat mil duros diaris.

Que a Bruseles, que a Berlín, que la cremació, que la distancia, que'l material... Tot això són romanços. El raonament que's fan els veïns—i d'ell no hi hà qui els en tregui—és aquest:

—Com s'explica que ahir jo tingués criats sense pagar i avui que pago no tingui criats?—

L'arcalde, que en aquest assumpte no dóna un pas que no ensopigui, s'ha pensat arreglar-ho publicant unes disposicions insistint en el propòsit de fer baixar les escombraries al carrer pels veïns, al pas dels carros encarregats de recollir-les.

Tot això està molt aviat dit, però en la pràctica resulta

irrealitzable. I des d'ara pot assegurar-se-li, al senyor Collasso, que, faci lo que faci i digui lo que vulgui, no seràn els seus ulls els que vegin obeïdes tant absurdes ordres.

Carinyós, insinuant i procurant daurar la píldora amb bones paraules, el senyor batlle fa saber al públic que quan els carros passin, els conductors, amb un toc de trompeta, avisaràn a mestresses i criades que ha arribat l'hora de desembrassar-se de les escombraries domèstiques.

Ja ha reflexionat el senyor Collasso sobre les dificultats amb que aquest sistema, per a ell tant pla i tant senzill, hauria d'empassegar si efectivament arribava—que no hi arribarà—a implantar-se?

El petit ensaig que en algú districte s'ha intentat ja realitzar aquests dies, dóna una petita idea de les «excel·lències» del procediment.

Passa el carro pel carrer, i el conductor, amb arranament a lo convingut, fa sonar la trompeta. En un pis no'l senten; en l'altre, les dones van en aquell moment amb tal indumentaria que no poden baixar; en aquest, la minyona no ha tornat de plaça; en aquell, estàn vestint a la criatura petita...

De totes maneres, amb penes i dolors, algunes criades i dones de sa casa, abandonant les seves feines, baixen l'escala tant depressa com poden, amb el receptàcul de les escombraries a la mà... I el carro? On és?... Oh!... Tururut!... Ja ha tombat la cantonada. Naturalment!... Com que'l tra-

jecte que hà de recórrer és llarg i no pot estar-se una hora al davant de cada porta...

Què han de fer, llavors, les pobres dones? Posar-se a córrer darrera del veícol, fins que l'atrapin? Asseure's al'acera i esperar que'n passi un altre?...

Lo que han de fer—i efectivament fan—és dedicar quatre males paraules a la «Companyia de Sanejament»... i abocar les escombraries en un reconet de la via pública, si és que no les deixen airadament al mig, prova de la seva indignació i en senyal de protesta.

Què hi diu amb aixó el senyor Collasso? Còm ho farà per

a reprimir aquestes ofenses a la salut de la ciutat i a la cultura pública?

Les evitarà acudint a la vigilancia? Necessitarà cent mil municipals: un per cada escala. Les castigarà per medi de les multes? Ja pot preparar-se per a multar a tots els barcelonins, cap dels quals està disposat a deixar-se pendre el número per una Companyia que cobra per no fer res i té la pretensió—cas curiosíssim!—de que'ls mateixos que la paguen li facin la feina.

No; que's desenganyi el senyor Collasso, i amb ell els protectors de la flamant Companyia: la cosa no anirà enda-



VOCACIO

—Ah, nol... Lo que és si torno a nàixer, no voldré pas, per cap diner, nàixer casada!

vant, perquè està mal plantejada, perquè fereix brutalment els interessos de la majoria del públic i perquè en la protesta, quieta i desorganitzada al principi, acabarà per pendre-hi part tot Barcelona.

Arribar a fer-se l'il·lusió de que a una Companyia que cobra de la ciutat cinc mil pessetes diàries se li baixarien les escombraries a toc de trompeta!...

Ni a toc de trompeta, ni que al darrera de cada carro hi anés una orquestra de cent professors tocant la *Novena Sinfonia*...

MATÍAS BONAFÉ



## Veient-lo passar

—Goita'l, tu!...

—Tafot!... Te raó..., no és en «Garrofetes»?

—El mateix.

—Encara com t'hi has ficat, en una menudencia així! Si quasi no té fesomia...

—Què't diré jo!... M'ho ha semblat amb la cara de mal genit i amb la pinta rara que m'habilla.

—No és estrany, per a això. Com que'ls diaris de la broma tot sovint el *mapen*... I que, ja't dic jo que és ben bé ell mateix.

—Sí, dòna; és aquell que diu que, si'l deixen maniobrar, ho acabarà tot en una hora.

—Ja podria, no't creguis. Vès, que comenci a repartir-nos la meitat dels mil·lions que va arreplegar a Cuba... Ja veuràs com ens *soluciona* per uns quants dies.

—Espera-ho!... Confitets d'aquells d'unça i mitja, si criem gaire, ens repartirà.

—Ai, Senyor!, el pobriçó!... Si tot ell sembla un gastament!... Mireu-se'l com balla, a dintre la carretel·la.

—Es clar, si hi và balder. Com que li ve gran!

—No sé perquè no'l passegem en un cotxet d'aquells del «Turó-Parc», que faria més patxoca.

—La veritat és que'l seu ajudant el podria dur ben descansadament a la butxaca de les calces.

—Deixa'l anar, per això. La *custió* és que ell té molt *cacau* i molt mando.

—Sí; tot el que li han donat i tot el que ell s'ha pres.

—I que no se li pot negar que és valent.

—Valent?

—Més que guapo.

—Un home tant esquifit, valent?

—Ara mateix te'n dóna proves.

—M'agradaria veure'l *mano a mano*. Qualsevol ne fóra, de valent, a les seves altures.

—Altures, dius?... Se veu que no te l'has mirat bé. Vaia una altura! Si es posés de puntetes no t'arribaria ni fins a genoll.



PINTOR RETRATISTA

—Voldria que li fes un retrat a n'aquest nen.

—El vol a l'oli?

—Sí, senyor. I, si pot ésser, a l'oli de fetge de bacallà.

—No val a exagerar, tampoc.

—Llamp me mati si et dic bola!... El vegessis vestit com l'altra gent i anant a peu... No és pas més gros que un cigró, i, encara, sense remullar.

—I bé, dòna... En els pots petits diu que hi hà la bona confitura.

—Sí, confitural... Comença a llepar!... També hi posen els *manenos* més dolents, en els pots petits.

—Tens raó; però, per això, mentres se passegi en carretel·la descoberta, no fa cap mal.

—No, si li alabo el gust.

—El gust i la valentia. Perque ningú més ho faria lo que fa ell. Això de recórrer sol i a pit obert els barris perillosos, en un dia com avui, després d'haver-nos llençat una *pervocació* com la que'ns ha llençat... què vols que't diguil... Se necessita estar molt serè i tenir molta sang freda.

—Bé!... Ja se'n pot ésser, de valent i de temerari, tant menut.

—Per què?

—Perque, encara que's posi a tret, es difícil que'l toquin. No veus que hauria d'ésser un que tingués molt bona punteria.

—Sí, però, devegades...

—Deixa't de romanços. Per valent que sigui, tu veuràs com morirà de la manera més tonta i més ignominiosa.

—Com morirà?

—Ja ho sentiràs a dir.

—Digues, dòna.

—Morirà en mans d'un metge.

—I què! Tots hi hem de morir, un dia o altre, a mans d'un metge.

—Sí, però ell morirà esclafat entre dos vidrets, que és com moren els microbis.

PEPIS

## FREVOLITATS

### LA NENA QUE ÉS CRIADA AMB «BIBERÓN»

La Carmeta, una bona amiga nostra, fou pujada amb *biberón*; sa mare no n'estigué massa contenta del tal règim, ja que la moceta té el color trencat d'una poma de ciri, les cames primes com uns vímets i mira amb uns grans ulls tots astorats.

Així, quan donya Carme esdevingué novament prenyada i comprovà que les fonts lleteres se li havien estroncat per sempre més, cridà a capítol al seu marit i li digué:

—Paco, com tu sabs i has pogut veure, jo no'm puc criar els fills del meu cor, com seria el desig, així mateix, del meu tendre cor de mare. De *biberón*, ni parlar-ne. Ja t'hauràs ficat en lo neulida que'ns ha quedat la Carmeta, per culpa d'haver xuclat llet de bestia amb mugró de goma. Amb això, què penses fer?

—I tu, noia?

—Ho sento molt, Paco, però la dida és inevitable.

—Què hi farem! Siga.

\*\*\*

Passen uns dies, vénen uns dolors i uns crits, i, embolcallat amb ells, un xicot com un brau, que's dirà *Paquito*.

Per alletar-lo arriba una dòna-vaca. El bordegaç és un xuclador, un golafre. Ensorra tot el cap en la flonja mamella. Sembla que vulgui empassar-se sac i peres.

La Carmeta, la víctima del *biberón*, contempla l'escena, per a ella incompreensible, obrint cada cop més aquells ulls com dues taronges.



L'OPINIO ES LLIURE

Un que no està conforme amb la vaga.

De sobte, la claretat se fa en sa pensa, i apreta a córrer, cridant:

—Mamà, mamà! El nen se menja la dida!

### EN UNS EXAMENS DE SENYORETES

#### DE «LA NORMAL»

Una xamosa deixeble s'examina de literatura. Ho fa brillantment. El catedràtic, encantat, vol contribuir a un millor lluint, fent-li preguntes gràcils, anecdòtiques.

L'home's recorda de Chenier i de la seva frase última. —Meva— diu, i pregunta:

—Molt bé, molt bé, senyoreta, i digui: quin va ésser el primer literat que, tocant-se una part del seu cos, exclamà: «Amb tot, aquí hi havia alguna cosa?»—

La senyoreta esdevé encesa com una rosella, mira al catedràtic, a l'altre catedràtic, al tercer catedràtic. Tots somriuen, animant-la. A pleret, a pleret, la noia diu el nom:

—Abelardol...

Rialles, *sobresaliente*, l'orella.

### LES POETESSES

A París se veu actualment la causa contra una tal *madame Crespy*, a qui s'acusa d'haver occit al seu aimant, el capellà Chassaing.

Ella diu que és bolla i que's tracta d'un suïcidi. En fi, això no'ns interessa. Lo que fa riure és que la tal Crespy, an el tal capellà, va consagrar-li un tomet de versos nomenat «Doble perfum».

El President de la Sala, que deu jutjar-la, li pregunta què esigna això i quines eren aquestes olors.

*Madame Crespy* respòn:

—Ai! L'una, la de l'arcova; l'altra, la del confessorari.

Carail

### COM A BARCELONA

Uns pintors de París se trobaren, en determinat moment, sense casa i amb pocs cèntims a la butxaca. Ja quasi havien determinat dormir sota un pont, quant l'atzar els portà davant per davant d'una casa misteriosa, amb un bell jardí i amb les finestres obertes.

Entraren. Hi havia de tot, menos mobles. Water-closet, banyera, cuina econòmica... Demanin.

Varen dormir a terra; però sense ésser atormentats de ningú. A l'endemà començaren les averiguacions i vingueren en coneixement de que la finca era de propietat de l'Ajuntament.

—Fet!—exclamaren.

Desseguida, vinga invitar coneguts a que s'instal·lessin en l'immoble.

Els coneguts hi acudiren com a mosques.

Després batejaren la finca amb el nom de «Villa Providencia».

Seguidament oficiaren al Maire, per a que enviés a fer reformes.

I, per acabar, s'hi han estat set anys, sense pagar ni ésser molestats, i si han marxat és perque tots han millorat de posició i ja no'ls convenia el pis.

M. REY

## Del carrer

El dimarts, pel carrer d'en Pelayo, passava una caravana de forasters, per la pinta, alemanys.

Uns guardes urbans els pilotaven.

El carrer d'en Pelayo, el de Balmes, el de Gravina, el de Jovellanos i demés dels voltants, no eren carrers, eren, amb perdó siga dit, basses o femers.

Els forasters miraven, astorats, els munts de terra i les muntanyes d'escombraries, les conduccions d'aigües reventades, i els jornalers, plens de braó, que's barallaven amb les acerres plenes de ciment, com si fossin enemics personals séus.

Un guarda urbà els deia en francès:

—Mireu, allí hi hà l'Universitat.

—I còm us hi enfileu?

—Noteu. Això és el palau de *La Vanguardia*, un gran diari.

—Deu sortir molt brut.—

I després, de sobte:

—Guardia, guardia: còm ho haveu fet per a posar-vos polaines a sobre'ls pantalons blancs?

—No'n feu cas, són d'argila.

Ros



## GLOSARI

### BOLIDS QUE NO VAN A L'HORA

*Els savis de l'ullera—de l'ullera i de la llarga cabellera blanca—varen anunciar-nos per a diumenge passat, a la nit, una pluja d'estrelles.*

*Varen anunciar-nos-la, no a sò de bombo i platets, però sí a sò de tabals científics, amb tot allò de «la terra entrarà en la zona de la òrbita donde existen considerable número de corpúsculos» que'ns deixa tant parats cada vegada que ho llegim.*

*I, efectivament, vingué la nit del diumenge, i ni pluja, ni ruixim, ni quatre gotes. L'estelada no's movia, i si es movia, era d'aquella manera metòdica, reglamentaria i ordenada a que'ns té acostumats, i que és el séu taranà desde que'l Cosmos és Cosmos. Res de fugues lluminoses, res de disgregacions errants, res de bòlids corre-cames. Molts estels, això sí; però tots quiets i bons minyons. Tot lo més feien l'ullet, a l'amagar-se darrera un núvol; ullet irònic i burlata que era la desesperació del públic impacient. La lluna, mig escrostonada, però magestuosa i terriblement púdica, rodolava poc a poc per davant dels mons indiferents...*

*I quin avorriment, pobres espectadors! Feien llàstima.*

*Els uns deien que si la suspensió era obra d'en Weyler, qui, en les actuals circumstancies, no volia que nin-*

*gué sortís de nits, ni amb l'excusa del meteor; altres donaven la culpa als mateixos astròlegs, afirmant que era una broma de mal gust, i els de més enllà asseguraven que era una estratagema del coixet de Madrid, per a distreure'ns de les miseries i mals-de-cap que'ns vénen a sobre.*

*Fos lo que fos, el certus és que'ls bons ciutadans que's prengueren la molestia de passar la vetlla al terrat, al carrer, o a la muntanya, en l'espera-i-aguarda del sideral espectacle, se quedaren amb un nas més llarg que la gran equatorial d'en Comas i Solà.*

*Nosaltres, per això, no vàrem pas donar la nit per mal empleada. Al contrari. Rastregen tant, els nostres ulls, sempre, a tot-hora, que bé val la pena, una nit a l'any, una nit calmosa de ple estiu, guaitar al cel, en que no siga sinó per a badar, per a abeurar-se en el negre-blau de l'infinit.*

*Fins havent-hi engany, com en aqueixa ocasió, paga el tret, sempre, el mirar enlaire.*

*Per altra part, nosaltres ens en fem càrrec del fracàs de l'espectacle còsmic. Una representació aparatosa, apoteòsica, com l'anunciada pel diumenge passat, i sospesa ignorem per quins motius, no pot abandonar-se així com així a la curiositat ciutadana.*

*La pluja d'estrelles s'ha aplaçat; tindrà lloc, però més endavant.*

*La pluja d'estrelles la guarda el Govern per a més tard; per a roda final d'aquell castell de focs que està fent en terres africanes.*

XARAU



**TÍVOLI.**—Amb *Carmen*, i no amb *Aida*, com equivocadament vàrem anunciar en el número anterior, debutà, dissabte, la companyia d'òpera. La funció inaugural va veure's molt concorreguda i l'èxit fou bastant satisfactori.

El tenor Elfas i la senyora Galan foren els hèroes de la nit, fent-se aplaudir en molts passatges de la popular partitura. Els demés, molt discrets; i la direcció, a càrrec del mestre Camaló, encertada.

—A continuació s'han donat *Rigoletto*, que valgué un triomf al baríton senyor Navarro, i *Lohengrin*; i per a molt aviat se preparen dos aconteximents artístics. Ens referim a les estrenes de *San Antonio de la Florida*, del malaguanyat Albéniz, i de *Almodis*, del celebrat compositor català mestre Espadaler.

**CÓMICO.**—Ahir, dijous, degué estrenar-se, definitivament, la revista anunciada tant temps hà a sò de tabals, *La alegria del amor*. L'aplassament fou motivat i és d'estimar, doncs l'empresa estava empenyada en presentar l'obra amb el luxe que, segons diuen, se mereix, i després dels ensaigs convenients.

La setmana entrant, si el Diable i en Weyler ho permeten, procurarem donar-ne una noteta, filla de la nostra sincera opinió.





**GENT DE PLATJA**

—No se li sembla gens, el séu fill, a don Rossendo.

—Doncs, mira, no sé pas que la seva dòna tinga cap amant, ni crec tampoc que ell ho sàpiga.

**BOSQUE.**—*Fra Diavolo*, la melodiosa partitura de Aubert ha proporcionat una nova corona de llorer a la mimada diva, senyoreta Cassani.

Hi havia gran espectació per a sentir al rossinyolet, en aqueixa òpera, que és una de les que's presten més i millor a les facultats de una diva de la seva corda. I cal confessar que, si com a actriu no resultà gaire, per manca de moviment i despreocupació en l'escena, com a cantant va triomfar en tota la línia. Les notes agudes i les mitges, les *fioriture* totes, surten d'aquella privilegiada gargamella, amb una nitidesa i una dolça expressió, que enamoren.

El públic, aplaudint amb insistència, obligà a repetir alguns números i, al finalitzar cada un dels actes, la senyoreta Cassani tingué que sortir infinitat de vegades a rebre l'ovació dels seus admiradors, que són ja nombrosíssims a Barcelona.

—Amb la celebrada *Aida* debutà, divendres passat, el nou tenor senyor Escuder, artista de condicions envejables, de vèu ben timbrada, que canta amb gust, i—oh, raresa en un cantant! —que sab moure's en escena amb gràcia i despreocupació.

Li augurem un lluit pervindre.



## PAPERAM

MANUAL DEL MODELISTA MECÁNICO, DEL CARPINTERO Y DEL EBANISTA, per *Valentín Goffi*.—Aqueixa obra, publicada per la casa Gustau Gili, i que ha obtingut un magnífic èxit edi-

torial, no és pas una col·lecció de retalls d'album, com moltes altres del seu gènere. És un veritable manual pràctic, inèdit i complet; és el fruit de la llarga experiència de qui ha hagut de vèncer les més intrincades dificultats de la fusteria industrial i de luxe; obra que està destinada a ésser el consultor i guia de quants se dediquen al treball de la fusta. Per això la recomanem als obrers i als aficionats.

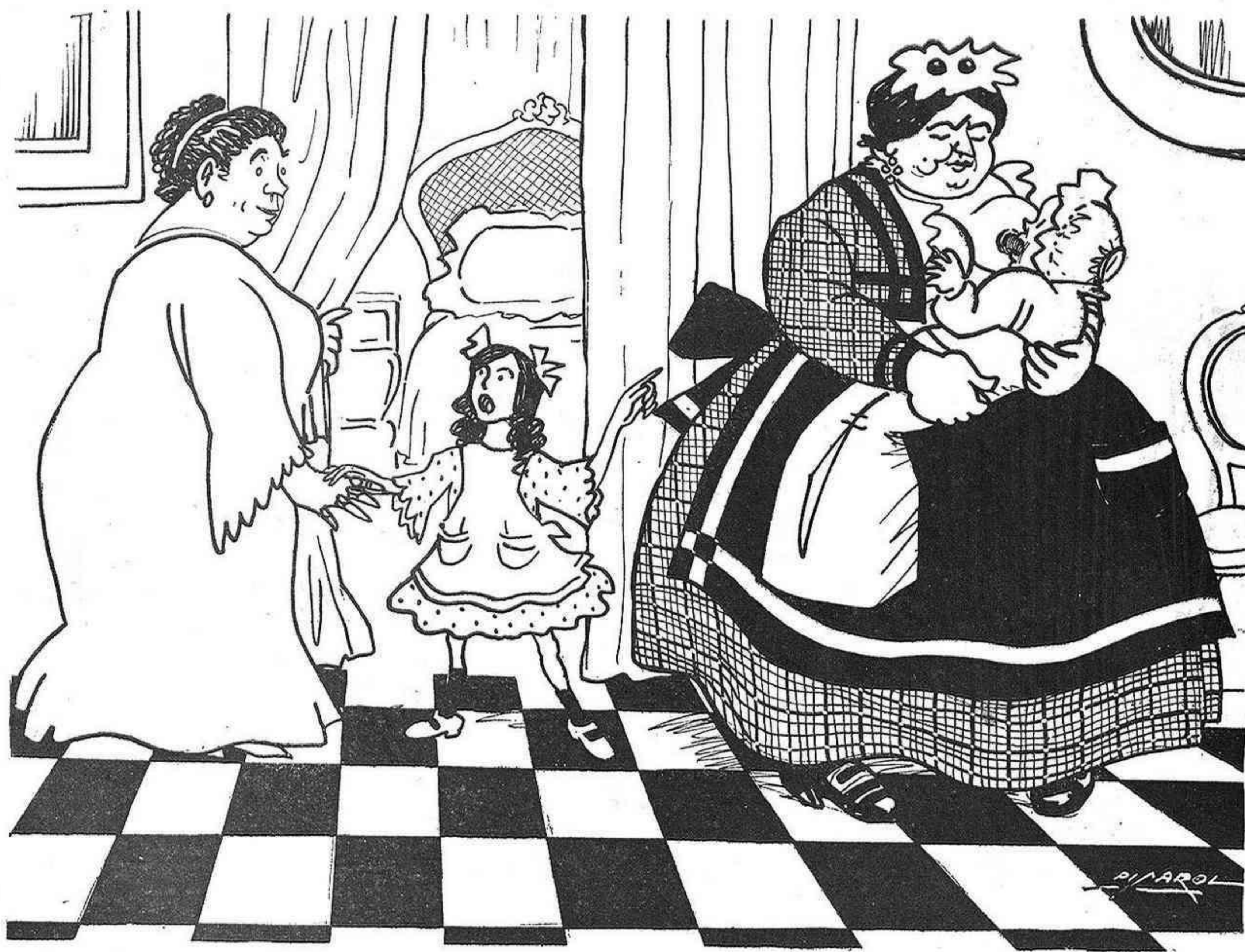
**COLORES Y BARNICES**, per *Max Meyer* i *P. Bonomi da Monte*.—Un perfecte manual per a ús dels pintors, ebanistes, embarnitzadors i fabricants de colors i barniços de tota mena. Aquesta obra, clara i metòdica a més no poguer, conté trenta i pico de gravats i ha sigut editada igualment per la casa Gustau Gili.

**EL PADRE MIR Y SAN IGNACIO DE LOYOLA**. Estudi històric-crític, de *S. Pey Ordeix*.—En catorze capítols i un apèndix tracta la qüestió del caràcter de Sant Ignaci, cristallitzat en la Companyia de Jesús, amb novetat de mètode, amb gran coneixement de l'assumpte i amb la duresa i l'ironia habituals en l'escriptor que tant s'ha especialitzat en aquestes matèries.

**Revista Anyal**. Publicació de la Secció permanent de propaganda del «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria».—En aquest volum vénen recopilats els principals actes realitzats per les cinc seccions permanents que integren l'esmentat Centre, i, com diuen els mateixos Dependents, «és l'índex anyal d'una obra en construcció que té ses fites en el més enllà».

**El Cuento Levantino**.—Tenim a la vista el número tres, que porta per títol «El sueño de oro», i és original d'Albert Valero Martín.

**El Libro Popular**.—Corren per damunt de la nostra taula els següents títols, acabats de publicar: «El robo de la joyería



**CRIATURADA**

—Mamà!... Mamà!... Me sembla que'l nen bufa la dida, perquè s'infla molt.

de la calle Real», per Eduard Barriovero; «La piel», per A. Hernández Catà; «Su Excelencia», per Pompeu Gener, i «La guapa de Cabestreros», per Ferràn Mora.

SEPT SCIENCIES

## ESQUELLOTS



LA ciutat de Barcelona va despertar-se, dimarts, en braços de la força armada. Al despuntar l'aurora, els carrers i places de l'interior i dels arrabals foren presos militarment; soldats de peu i de cavall; generals i oficials; cornetes d'ordre i ordres de corneta; rodar de màquines guerrerres i espetec de sabres lluents; un va-i-vé de bèlic neguit, com si un poderós enemic fos a les portes de casa i es tractés de salvar l'independència en perill...

Els veïns, astorats, plens d'estranyesa, no s'explicaven el luxe de precaucions, i no podien arribar a capir que tot allò es fes per a reduir a unes quantes pobres dones que'l dia abans havien dit al senyor Governador:

—Encara no volem treballar!—

De la nota pintoresca dels soldats, arma en mà, asseguts per terra, en mig les places, se n'aprofitaren els fotògrafs, corresponents gràfics dels diaris estrangers i de Madrid.

Els comentaris, doncs, a l'acció guerrera del dimarts, que'ls facin els diaris de Madrid i els estrangers.

S'ha denunciat a l'Arcaldia que alguns carros dels que recullen escombraries van a buidar-les a la platja dels «Orientals», per a estalviar-se viatges als dipòsits de la Companyia.

Visca la tranquil·litat! Aveïem si aquests desaprensus recullidors d'escombraries acabaran per a ficar-les a les butxaques dels transeunts.

EN el carrer del Cisne, una venedora ambulante, de vinticinco anys, va esgarrapar a un guardia municipal. Com si estessim al mes de Janer!

L'Ajuntament ha pres l'acord de concedir a una velleta de cent-nou anys, dues pessetes diàries.

La veritat és que, per a arribar a guanyar tant poc, no val la pena de viure tant.

No obstant, això donarà esperances a molts pobres de solemnitat; la qüestió, per a guanyar-se la vida, és viure molt.

ELS diaris francesos vénen plens de la fallida del cèlebre milionari i fabricant de dirigibles, M. Deperdussin.

Les quantitats que s'ha reventat fan por. Rigieu-se'n dels nostres paisans que tenen la mà foradada.

Uns us parlen de tecs en els quals se bevia vi de a vint duros la copa; altres, de collarets de perles de a 60.000 francs cada una; els de més enllà, de que'l tal M. Deperdussin no tenia mai un no.

L'ha tingut d'una vegada. *Il etait trop poli pour être honnête.*

Lo que fa riure és pensar en un fabricant de dirigibles que no s'ha pogut aixecar amb la bomba.

VAGA forçosa de llegidors.

Per motius de llimplesa, s'han tancat les portes de la Biblioteca pública de l'Universitat.

No més els falta això, a les pobres biblioteques, per a acabar de semblar deserts.

Poca afició que tenim a anar-hi a esmolar cadires i, ara, que'ns privin l'entrada, per a tenir l'excusa de dir que no hi podem anar!...

DILLUNS a la tarda, a dintre mateix de Cà la Ciutat, el senyor Pich va ésser objecte d'una bàrbara agressió que, per fortuna, no va tenir conseqüències fatals.

El propi regidor, al parlar del fet, va dir que «creia que l'agressor era un correligionari».

Nosaltres també ho creiem.

No per res, sinó perquè tenim fè en els refrans.

N'hi hà un que diu: «Qui t'estima et farà plorar».

I prova que, en el cas de referencia, domina més l'amor que la ira, és que'l mateix senyor Pich, ell en persona, va perdonar a l'agressor deixant-lo escapar per la porta falsa.

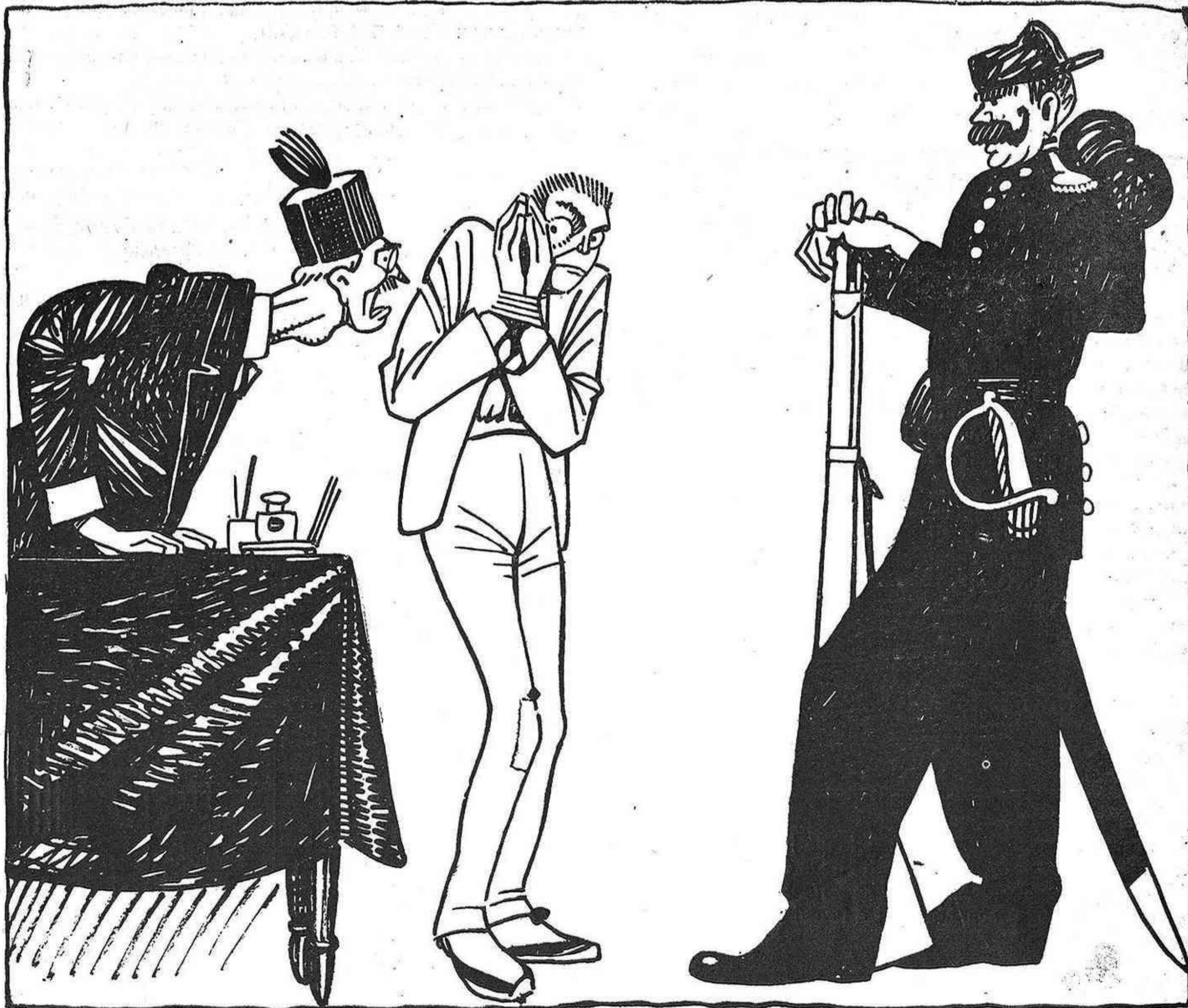
EL corpúscul Marial ha denunciat, entre altres coses *substancioses*, un fet relacionat amb les escombraries, que... cregueu que n'hi hà per a sucari-hi pa.

Afirma el popular regidor que, gracies a la mala organització del servei d'higiene, resulta que, de les sobres de les operacions



EL NOU SERVEI

—Per què són tant amples aquests carros?  
—No ho veu, perquè?... Perquè no puguin entrar als carrers estrets, que són els més bruts.



EN DEFENSA DEL DEBIL

—Està bé això d'apedregar les fàbriques i assaltar les cases dels amos?... Que les apedreguen, les fàbriques?... Que les assalten les vostres cases, els amos?

cions quirúrgiques—diguem-ne dels menuts de persona—procedents dels hospitals i cases de curació, n'atipen, els escombriaires, molts tocinos, que després són portats a l'escorxador i venuts com a carn saludable.

No'm negaràn que'l descobriment és més emocionant que allò dels restes d'en Jalón.

Ja saben lo que's fan, els moros!

I el gran Alhà, quan els va prohibir el menjar porc, també devia saber lo que's feia...

O lo que feien els escombriaires sense consciència.



EN un article que ha publicat «La Veu de Catalunya», amb la firma de J. Roig, trobem una justificada acusació als hereus legals d'en Manel Milà i Fontanals.

Segons se desprèn de les afirmacions del articulista, no sols han sigut irrespectuosos amb els papers de l'ilustre finat, cremant-los, fent desaparèixer així, estultament, alguns documents importantíssims, sinó que ni facilitats han volgut donar als que tractaven de rehabilitar i glorificar la memòria d'en Milà. Un d'ells,—«beneficiat amb l'herència d'una respectable quantitat de

mils duros»—d'eu l'articulista—per a «evadir el compromís de contribuir als gastos de l'homenatge i erecció del monument a Vilafranca, tingué el cinisme de negar el benefici de l'herència i el seu parentiu amb l'eminent patrici».

Esgarrifós!! Valdría la pena de conèixer el nom d'un ciutadà semblant.

Un senyor que's nega a donar unes quantes pessetes per a honorar a qui l'ha enriquit i que ademés nega un parentiu dignificador per avarícia, mereix que'l seu nom corri de boca en boca.

Apa, senyor Roig, un cop de pit, que fa molt temps que'ns manca a Catalunya algú que comenci a posar a la picota als menyspreuadors de les nostres glories i als que donen als catalans la mala nomenada de metallitzats.



Es diu que'ls lerroxistes preparen una reunió magna.

Aquesta reunió tindrà per objecte, segons els uns, tantejar el terreny i esmolar les ungles dels correligionaris per a fer les pròximes eleccions municipals.

I, segons els altres, és per a demanar diners.

Diga-li atxa!

Vint mil naps—segons referències—tracten de fer esquitxar als notables del partit per a reformar *El Progreso* i consolidar la seva situació econòmica.

Vint mil d'un coll ne demanen als notables del partit?  
Ja pot començar a treure's la cartera, senyor Pich!

EL primer dia que la nova empresa de «Sanejament de Barcelona» (!) va tirar-se al carrer, va ésser una cosa regositjant. Un individu molt mudat amb aquell trajo que fa enveja als *boy-scouts*, tocava el corn estentoriament.

Darrera venia el carro de les escombraries, brillant com una joia; després un carretonet ple de galledes i enreixats, amb aparença de gabies per a criar-hi bestiar; un urbano, un municipal i un seguici de curiosos. Era al mig-dia, i la gent, un poc estranyada, eixia pels balcons i al lllindar de les botigues.

Ningú sabia de què's tractava.

Sols alguna criada, més intel·ligent que les altres, acudia amb la galleda a la mà, que'ls recol·lectors escombriaires prenen com un do celestial.

El del corn bufava ferm al veure que ningú es donava per entès i la gent reia d'aquell esvalot inusitat.

Realment va ésser un èxit; no sabem com l'«Atracció de Forasters» no n'ha fet treure una pel·lícula; doncs, de continuar així, resultaria lo més vistós de Barcelona.

A les botigues dels llibreters és on s'hi demanen les coses més estupendes.

L'altre dia entra un senyor a can López, i diu:

—M'han encarregat que compri una obra pòstuma d'un autor... Ah!... Ara no'm recordo el nom.

—Doncs, miri, l'autor és indispensable saber-lo; porque n'hi han varies, d'obres pòstumes.

—Bé, doncs, dongui'm la més pòstuma que tingui.

EN les penyes literaries s'assegura que'l poeta regionalista, catòlic, apostòlic i romà, senyor Carner, l'il·lustre cantaire de la Fè, s'encarregarà molt aviat de la confecció d'un nou setmanari humorístic.

Augurem un èxit.

No més cal que l'autor dels «Rims» s'ho vulgui pendre en serio.

Diu que'l primer número d'aqueix setmanari de broma sortirà pel Setembre.

Naturalment:

Pel Setembre..., rims!

LA vaga de l'art fabril, abans d'entrar en el període de franca convalescència, ha passat vuit dies, com aquells malalts amb febre gàstrica: que avui estan una mica millor que ahir, i a l'endemà empitjoren.

Nosaltres, en aquesta mena de qüestions, no hi entenem futil·la; però estan amb tanta insistència a l'ordre del dia, que no hi ha manera de sustreure-s'en.

Va dir-se, de bon començament, que la cosa tenia el seu gat polític amagat.

I, lo que és per ara, si el gat existeix, no ha mancat tampoc qui, manejant amb política les estisores, ha sapigut tallar-li les ungles.

SI el senyor Francos Rodríguez tingués d'escriure ara la seva obra *El pan del pobre*, i, ficsant-se en lo succeït a Milàn, volgués donar-li més caràcter de modernitat, en lloc de *El pan* hauria de posar-hi *El chocolate*.

En aquella ciutat italiana, on hi ha hagut aquests dies vaga general, la multitud excitada no va assaltar cap forn; va ficar-se senzillament a una fàbrica de xocolata i a una pastisseria.

Aquest fet és molt significatiu, i cal que'ls sociòlegs l'estudïin, perquè sembla el començament d'una reacció.

Una multitud que a Milàn comença prenent xocolata i melindros, a Barcelona acabaria llegint el *Brusi*.



GUARDANT LA FABRICA

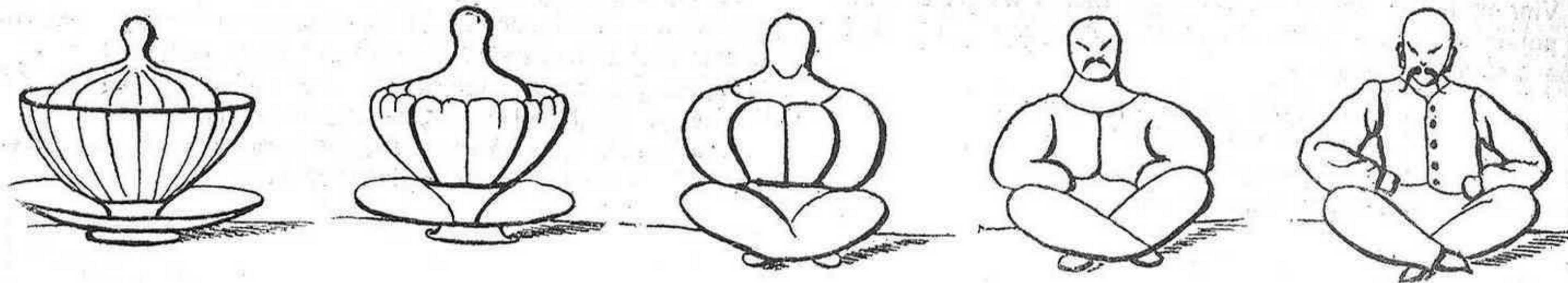
—Quines cuques més tranquil·les!...



L'assistent. —Una carta.

La senyoreta (distreta). —Soltera, casada, o...

L'assistent. —No li puc dir, ve tancada.



ENTRETENIMENTS DELS AVIS

Transformació

**E**LS carnicers de Lleida han abaixat un ral per kilo el preu de la carn.  
Els de Barcelona, per ara, tots *bous*.  
I els barcelonins tots *bèns!*



**A** la barriada de Gracia, i a molts altres punts de Catalunya, que celebren la seva festa per la Mare-de-déu d'Agost, aquest any se'ls ha aigualit una mica.

No havent treballat els de l'art fabril ni els seus companys del ram d'aigua, és natural que hi hagi moltes butxaques escorregudes.

I les festes majors forçosament se n'han de ressentir d'aquesta *sequedat*, com se ressenten també de la mullena.

Es molt dolent que estiguin en vaga els obrers de l'art fabril, que són nombrosos a la nostra terra; però encara és pitjor, sobre tot per a les banderetes, que's posin a treballar els del ram de l'aigua... del cel.

Aquests sí que no'ls convenç cap comitè, ni fan cas de cap decret, per formal que sigui.



**E**NTRE filòsops futuristes:

—Quan tot-hom disposarà de la seva màquina voladora, no dubti que'ls caràcters dels homes s'endolciràn d'una manera extraordinària...

—Ah, es clar!... Aleshores ens acostumarem a passar per sobre de moltes coses!



Solucions als trenca-caps del número 1806

A la xarada primera, *Bellprat*, i a la segona, *Martell*.

## TRENCA-CAPS

### XARADES D'ACTUALITAT

I

«Com més petita és la nou,  
més soroll mou».

Aquest nano que figura  
de regidor, voto-an-ell!,  
*quart* va *prima-dos-tercera*.  
Xoca-la, Oriol Martorell!

T'has portat com un atleta

dintre de l'Ajuntament,  
al *tercer* una estocada  
al trust del *Sanejament*.

Vas *total* perquè tu el *dos*  
vas reventà amb frase dura,  
al deixar de cos present  
al pare de la criatura.

PAU XURIGUERA

II

### Visita inesperada

Quin susto que vaig donar  
a la meva sandanguera  
*Doblada-quarta-segona*,  
quan, fa poc, l'anava a veure.

Me vaig enfilà al balcó  
del pis *tercer* casa seva  
i amb les cinc puntes dels dits  
repicava les vidreres.

Quan ella se'n va adonar,  
va obrí, estranyant la manera  
*tres* que jo entrés pel balcó,  
no fent-ho per l'escaleta.

—Es que si l'*hu-cinc* te veu,

d'una paliça em *primera-*  
*segona*.

—No tinguis por.  
He volgut pujar a veure't,  
enfilant-me balcó amunt,  
*quart-quinta* fer més drecera.  
—Còm has pogut?

—Mira, veus  
aquest gran muntícol *tersa*  
de fems?, m'ha servit *quart-cinc*  
venir més aviat a veure't.

—Quin femer!...

—Sí, noia, sí.  
Avui dia, per llimpiesa,  
haurem d'anar a *Total*,  
o a Les Basses, o a Porqueres.

SALDONI NET

### ANAGRAMES

I

Un *tot*, rebut a la testa,  
a mi *total* me molesta.

II

Des del *tot* a la bota,  
el vi posar no *tota*.

JOAN ROCABERT

### CONVERSA

—On vas, tant cremat, Ildefons? Ni que fossis un automòbil!  
—No'm deturis, que és el sant de la meva promesa i vaig a felicitar-la.

—Còm se diu?

—El nom que tu mateix has dit.

RAMÓN SOLA

### JEROGLÍFICS

I

C A M A

A. R., Lo R. DE V.

II

MARÍA NOE  
SI  
SILA  
D  
CONGRES

JOAQUIM PUIG

Antoni López, editor — Rambla del Mítg, núm. 20  
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8  
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

**OBRA NUEVA**

**Colección privada**

Doctor Bearson

# ETERNA LUNA DE MIEL

Secretos del lecho conyugal

Cartilla higiénica para

los recién casados : :

UN TOMO 8.º ILUSTRADO, PTAS. 1

Santiago Rusiñol

EDICION POPULAR

## L'illa de la calma

Un tomo en 8.º

Ptes. 1

COLECCIÓN DIAMANTE

::

TOMO 117

## DEVOCIONARIO POÉTICO

ANTOLOGÍA SAGRADA

RECOPILADA POR J. GIVANEL MAS

Un tomo en 16.º

Ptas. 0'50

A viat sortirà

### DICCIONARI

## CATALÀ-CASTELLÀ

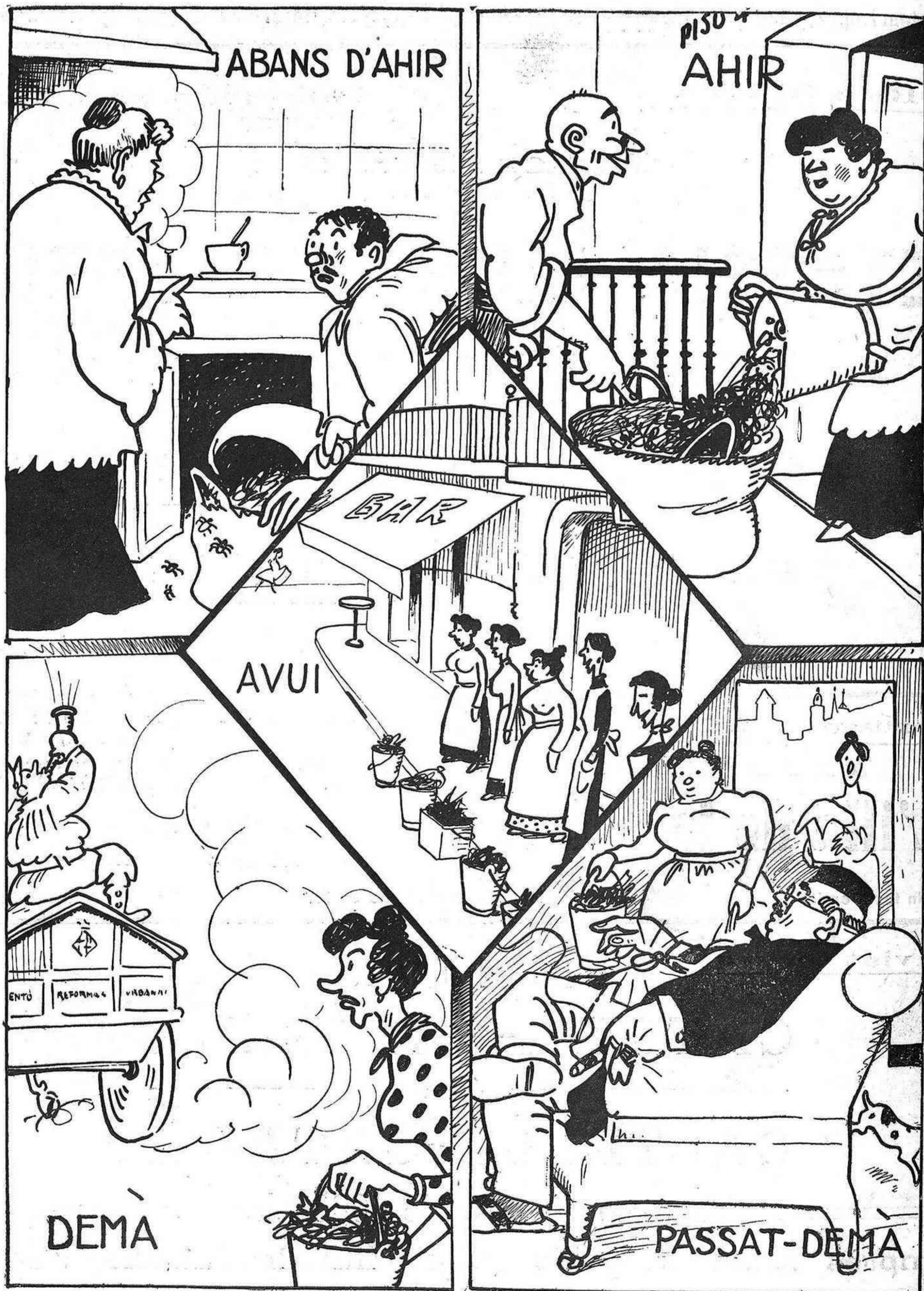
&

## CASTELLÀ-CATALÀ

Un tomo de prop de 1000 planes

Imprès sobre magnífic paper finíssim-intransparent

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además, un ral pera certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.



SA MAGESTAT L'ESCOMBRIARE

De primè entrava a la cuina, més tard se quedà a l'escala,

després al carrer..., i aviat les hi haurem de portà a casa.